Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Worm, Jacob

Titel: . - [1968]

Citation: Worm, Jacob: ”. - [1968]”, i Worm, Jacob: *. - [1968]*, udg. af ERIK SØNDERHOLM , [1968]-1994, s. 191. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-worm01val-shoot-idm140677732733360/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: . - [1968]

Thesis V.

Men vi bemærker, at ingen rang eller stand i hele Jeroboams rige er fri og fritaget for denne afgudsdyrkelse, men alle – de største, middelstørste, mindste – tilbeder som i det babyloniske rige den gyldne statue af kongen, Daniels Bog III, således hædrer alle som én i det israelitiske rige Jeroboams afgudsbilleder med gudsdyrkelse.

Thesis VI.

Vi vil derfor opregne afgudsbillederne:

1. Dem, der er opstillet i den politiske stand eller Dan, hvoraf der er et umådeligt antal, såsom grever, baroner, adelige, højesteretsdommere, råder, bibliotekarer, dommere eller kommissærer, ærkeskrivere, krigsøverster, høvedsmænd, rytterobersters, officerer og andre, hvilket navn de end må fryde sig over.
2. I den gejstlige stand vil vi opregne superintendenternes eller bispernes, rabbinernes eller professorernes og endelig lektorernes afgudsbilleder.

Thesis VII.

Jeroboams afgudsbilleder er enten kirkeligt-politiske eller politisk-kirkelige. Men de politiske er enten borgerlige eller krigeriske eller økonomiske, hvoraf nogle dyrkes i fred, andre i krig, nogle negativt, andre positivt.

Thesis VIII.

Men for at begynde med Jeroboams kirkeligt-politiske afgudsbilleder, tilbeder kongerne følgende afgudsbilleder:

1. Når de med vold og tyranni mod Guds ord og kirkens anerkendte skik berøver kirkens borgere deres ret, hvem den hellige kaldsret ifølge retten tilkommer, med tilføjelse af denne skaldede und-

calva excusatione, quod Subjecti Jus suum in Reges sponte, transtulerint, cum tamen illud ipsum Ecclesiæ Jus per 70v violentiam intolerandam ad se rapuerint Reges / partim, ut Ministrorum Regiorum marsupia aurò implerentur, partim ut Scorta Magnatum, Sacri Ministerii Candidatis pro legitimis Conjugibus obtruderentur.

2. Cum indocti, rudes atque inepti quidam Sciofi, per blanditias atque assentationes benevolentiam Magnatum colligentes ad Munera Episcopatuum lautiora, ad Professiones Academicas, aliasque Functiones Sacras sine prævio Examine et δοκιμασία extolluntur, dignioribus atque doctioribus per injuriam abjectis, spretis, et neglectis; Hinc illa Salomonis querela Eccles: X v: 5.6.7. Cui quæso, ignota sunt palliata assentationis Popysmata Jasonis, qui ut Pontificatum obtineret, certam numerorum copiam Regi obtulit. 2. Maccab. 4.v: 7.

3. Cum Prædia Ecclesiastica à multis retrò seculis, usibus sacris destinata, per Sacrilegium Ecclesiasticis diripiuntur, et in profanum ac secularem usum convertuntur.

4. Cum Verbum DEI et Admonitiones Sacræ, obstructis animis, auribus oscitanter audiuntur, secretis Animi Idolis ɔ: Dignitati, Eminentiæ, Fastui, Arrogantiæ, aliisque Animi qualitatibus patibilibus plus litatur, qvam DEO. Et, si quando nævi ipsorum Magnatum paulò serius reprehenduntur, tantum abest, à vitiis desistant, ut momenti potius Pastori clandestinas struant insidias, quem quia palam trucidare verentur, more Tyrannorum Joasi et Amasiæ 2 Par: XXIV. v: 21 et Cap. XXV. v: 16. functione tamen Pastorali dejicere atque deturbare omnibus viribus tentant. Patet hoc luculenter ex damnosis istis (et si dixissem injustis, non multum à vero ablusissem) Juris Supremi sententiis, quarum severitate et rigore haud pauci Ordinis Sacri homines, veri rectique amantes, ab honore et dignitate Ecclesiastica penitus sunt deturbati, Parasitis et

skyldning, at undersåtterne af egen drift har overført deres ret til kongerne, da kongerne dog har tilrevet sig selve kirkens ret med utålelig vold dels for at fylde de kongelige ministres punge med guld, dels for at stormændenes skøger kunne pånødes det hellige embedes kandidater som lovformelige ægtefæller.

2. Når nogle ulærde, udannede og tåbelige halvstuderede røvere, der ved smiger og smigreri høster stormændenes velvilje, ophøjes til bispedømmernes fornemme embeder, til universitetets lærestole og andre hellige funktioner uden forudgående eksamen og prøvelse, idet de mere værdige og lærde med urette forkastes, foragtes og forsømmes – deraf Salomons klager i Prædikerens Bog X, vers 5. 6. 7. Han – nu beder jeg dig – kender ikke den Jasons pallieklædte tungesmækkende smiger, som for at opnå bispeembede tilbød kongen en bestemt kopi af listerne. 2. Makkabæerbog IV, vers 7.
3. Når kirkens gods, der for mange sekler tilbage er henlagt til helligt brug, frarives de gejstlige ved kirkeran, og det anvendes til ukirkelig og verdslig brug.
4. Når Guds ord og de hellige påmindelser ligegyldigt høres med forstokkede sind og lukkede øren, når der ofres mere til sjælens hemmelige afgudsbilleder, d.v.s. værdighed, fortræffelighed, stolthed, hovmod og andre af sjælens følsomme egenskaber, end til Gud. Og hvis pletterne på disse stormænd lidt senere dadles, er det så langt fra, at de afstår fra lasterne, men at de snarere opbygger hemmelige baghold mod den øjeblikkelige præst, som de, fordi de viger tilbage for åbenlyst at myrde ham, efter tyrannerne Joas' og Amasias skik, 2. Krønikernes Bog XXIV, vers 21 og XXV, vers 16, dog af alle kræfter forsøger at nedstyrte og nedrive fra præstegerningen. Dette fremgår klart og åbenbart af disse skadelige højesteretsdomme (og hvis jeg havde sagt uretfærdige, ville jeg ikke have afveget meget fra sandheden), ved hvis strenghed og hårdhed næppe få mænd fra den hellige stand, der elsker det sande og det rette, fuldstændigt er nedstyrtet fra kirkelig ære og værdighed, idet uretfærdige parasitter og snyltegæster hævder deres uretfærdige

Worm, Jacob, . - *[1968]*, [1968]-1994

Gnathonibus injustis causam suam injustam vel donô, vel dolô, tanquam specioso quôdam fuco obductam pro justa obtinentibus.

Thesis IX.

Succedunt Idola Jeroboami Politica, quæ sunt vel Civilia. vel Bellica, vel Œconomica.

Illa respiciunt vel Domum Judicii, seu Summi Juris, vel domum Supplicationum, seu Grammatophylacium, vel Ærarium, aliasque publicas Regni Jeroboamitici Sedes, ut Regni bona, Sylvas, Arces, Prædia, Reditus.

Jsta concernunt Apparatum Bellicum, Exercitum, Disciplinam militarem, conflictum Acierum, Stipendium militum et alia.

Hæc attingunt Curiam Jeroboami, seu Statum domesticum privatarum ædium.

Thesis X.

Coluntur autem Idola Civilia vel à Rege ipso, vel á Ministris Regiis. A Rege ipso, quando Rex Israëlis alienis videt oculis, alienis audit auribus, alienorum labiorum Oraculis respondit, alienis manibus regit átque administrat Regnum. Hoccine est prudens factum aut incertum, nativos Regni Proceres natalium splendore, verâque Nobilitate claros, avitâ fortitudine celebres, atque Insignibus Nobilitatis Majorum illustres, tanquam περιψήματα et Fungos é Curia excludere, altô superciliô contemnere, negligere, spernere? electis in horum locum atque ad supremum honoris fastigium evectis Exoticis quibusdam nugigerulis, Venatoribus, Lippis, Calonibus, fricti ciceris et nucis emptoribus, Agyrtis, Circumforaneis, Blateronibus, nugarum Sicularum venditoribus, Adulatorum, Mimorum, Mo-